Przedpłata wraz z przesełką pocztową na 1874 r. wynosi 4 zł. a. w.

ZWIĄZEK.

Pismo tygodniowe

poświęcone sprawom stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych

wychodzi co sobotę w objętości pół arkusza.

REDAKCYA i Administracya we Lwowie przy ulicy Akademickiéj l. 5.

Nr. 23. Sobota dnia 25. lipca 1874. I. rocznik.

Treść: Projekt regulaminu dla Stowarzyszeń zaliczkowych. — Korespondencje. — Ruch stowarzyszeń. —

Projekt Regulaminu dla stowarzyszeń zaliczkowych.

Ogólne postanowienia.

§ 1. Towarzystwo zaliczkowe w . . . . stow. zar. z nieograniczoną poręką, którego firma jest wpisaną do rejestru firm stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych uchwałą c. k. . . . . . . sądu . . . . jako handlowego z d. . . . . l. . . . . . ma na celu według statutu swego z dnia . . . . . . dostarczanie członkom swoim gotowych pieniędzy, potrzebnych im do obrotu w gospodarstwie lub rzemiośle za pomocą wspólnego kredytu wszystkich członków.

§ 2. Zadaniem towarzystwa jest przeto:

a) tworzyć kapitał własny stowarzyszenia przez ściąganie stałych, regularnie wpływających wkładek członków na udziały, zostających pod warunkami §§ . . . . . statutu własnością członków, jakoteż przez odkładanie części zysków rocznych na fundusz rezerwowy, będący aż do rozwiązania stowarzyszenia majątkiem jego jako takiego;

b) o ile powyżéj określone fundusze na opędzenie potrzeb członków nie wystarczają, ściągać kapitały obce, bądź to gromadzeniem oszczędności członków i osób trzecich, bądź przez zaciąganie pożyczek na krótszy lub dłuższy przeciąg czasu u osób prywatnych i instytucyi kredytowych.

§ 3. Fundusz obrotowy towarzystwa powstaje więc:

1. z udziałów członków,
2. z funduszu rezerwowego.
3. z wkładek oszczędności i
4. pożyczek zaciąganych na rzecz stowarzyszenia.

Dyrekcja.

§ 4. Sprawami stowarzyszenia zawiaduje samoistnie dyrekcja, o ile nie jest obowiązaną co do przeprowadzenia niektórych czynności zasięgać przyzwolenia Rady zawiadowczéj lub Ogólnego zgromadzenia według postanowień §§ . . . . statutu jakoteż §§ 15 i dalszych ustawy z d. 9/4 1873.

§ 5. Dyrekcja składa się z 3 członków, a mianowicie dyrektora, kasjera i kontrolora, wybieranych według przepisów §§ . . statutu. Każdy z członków dyrekcji otrzymuje zastępcę na wypadek przeszkody uzasadnionéj, słabości lub urlopu od rady zawiadowczéj.

§ 6. Czynności dyrekcji dzielą się na takie, które załatwia ona wspólnie, i specjalne przekazane poszczególnym jéj członkom. Za zaniedbanie czynności odpowiadają członkowie dyrekcyi osobiście i solidarnie, stosownie do rodzaju i zakresu czynności.

§ 7. Wspólne czynności dyrekcyi są następujące:

a) przyjmowanie członków,
b) udzielanie im pożyczek w granicach i sposób niniejszym regulaminem (§§ 15 i 16) i statutem określonych.
c) zaciąganie pożyczek na rzecz stowarzyszenia, jednakże ze szczegółowém każdorazowo przyzwoleniem rady zawiadowczéj,
d) przedstawianie radzie zawiadowczéj wniosków do wykluczenia członków,
e) wytaczanie pozwów przeciw nierzetelnym dłużnikom,
f) mianowanie syndyka za przyzwoleniem Rady zawiadowczéj,
g) przyjmowanie i oddalanie urzędników i sług jakoteż regulowanie ich płac za przyzwoleniem Rady zawiadowczéj
h) ustanawianie stopy procentowéj od pożyczek udzielanych członkom,
i) przedstawianie radzie zawiadowczéj wniosków co do stopy procentowéj od wkładek oszczędności,
k) przedstawianie radzie zawiadowczéj wniosków do regulaminu i instrukcyi,
l) sporządzanie rachunków miesięcznych, kwartalnych i rocznych,
m) prowadzenie ksiąg i rachunków towarzystwa,

n) sporządzanie i przedkładanie c. k. władzom wszelkich wykazów wskazanych ustawą z d. 9/4 1873 N. 70. D. u. p. jakoto:

1. zawiadamianie sądu handlowego o wszelkich zmianach statutu (§ 9. ustawy) i co do osób w składzie dyrekcyi (§ 16. ustawy) o uchwale rozwiązania stowarzyszenia (§ 40. ustawy) o ewentualnem zamianowaniu likwidatorów (§ 42. ustawy) o potrzebie otwarcia konkursu (§ 49. ustawy) w celu wpisania do rejestru stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

2. podawanie do wiadomości c. k. namiestnictwa za pośrednictwem miejscowéj władzy politycznéj wszelkich zmian statutów w przeciągu dni 8 po wpisaniu ich do rejestru stowarzyszeń, jak i corocznych zamknięć rachunkowych i bilansów w przeciągu 8 dni po ich zatwierdzeniu przez Ogólne Zgromadzenie (§. 35. al. 2. ust.).

Wszelkie kary zwłaszcza pieniężne nałożone ustawą na stowarzyszenie za niewypełnianie postanowień ad 1 i 2. mianowicie § 29, 35, 87, 88 i 89 ustawy ponosi dyrekcya.

§ 8. Sprawy wymienione w § 7. załatwia dyrekcya na posiedzeniach pod przewodnictwem dyrektora lub jego zastępcy.

Posiedzenia dyrekcyi odbywać się będą co dzień w godzinach przez dyrekcyę ustanowić się mających.

Uchwały zapadają większością głosów obecnych. Protokołów z posiedzeń dyrekcya nie prowadzi — uchwały zapadłe jednak zapisywane będą na dotyczących exhibitach i podpisane przez 2 członków dyrekcyi.

§ 9. Czynności wynikające wskutek uchwał, lub przygotowawcze do uchwal dyrekcyi załatwiają specyalnie członkowie dyrekcyi jako poszczególni referenci według następnych określeń.

Dyrektor.

§ 10. Dyrektor kieruje biórem stowarzyszenia i nadzoruje czynności swych kolegów a więc:

a) odbiéra wszelkie pisma i podania do Towarzystwa wnoszone i rozdziela między członków dyrekcyi, stosownie do ich referatów,

b) prowadzi protokoł pism wchodzących i wychodzących,

c) zwołuje posiedzenia dyrekcji i przewodniczy takowym,

d) podpisuje na exhibitach uchwały powzięte przez dyrekcją, jakoteż wszelkie pisma od Towarzystwa wychodzące wraz z dotyczącym referentem,

e) wydaje do kasy asygnacje do wypłat według uchwały dyrekcji,

f) przedsiębierze przynajmniéj raz na miesiąc wspólnie z kontrolorem szkontro kasy i ksiąg,

g) załatwia wszelkie ustne sprawy członków ze stowarzyszeniem,

h) załatwia wszelkie sprawy odnoszące się do władz, a przeto:

1. pamięta o wszelkich zawiadomieniach sądu handlowego i władz politycznych według §. 7 lit. nin. reg.

2. wytacza pozwy i przeprowadza procesa według uchwały dyrekcji w myśl §. 7 lit. e. regul.

i) załatwia wszelkie sprawy z innemi instytucjami według uchwał dyrekcji.

Kasjer.

§. 11. Kasjer w myśl §. . . . . statutu odpowiada w pierwszym rzędzie za całość i bezpieczeństwo kasy, więc też:

a) odbiera wszelkie wpłaty do kasy stowarzyszenia,

b) uskutecznia wszelkie wypłaty z kasy stowarzyszenia jednak za pisemnemi asygnacyami dyrektora (§. 10 lit. e.),

c) ma kasę podręczną pod swym wyłącznie kluczem, jakoteż jeden klucz od kasy rezerwowéj,

d) prowadzi księgę przychodu i rozchodu kasy,

e) przyjmuje w przechowanie wszelkie dokumenta zeznawane przez członków na udzielane im pożyczki, czuwając by takowe zgodnie z uchwałą dyrekcji zeznawane były,

f) utrzymuje listę kredytów i arkusze kredytowe (Kreditbogen).

g) podpisuje wszelkie dokumenta, na mocy których stowarzyszenie pobiera jakiegokolwiek rodzaju wpływy.

Kontrolor.

§. 12. Kontrolor załatwia następujące czynności:

a) prowadzi księgę likwidacyjną,

b) kontroluje wszelkie czynności kasy, która z tego powodu bez jego wiedzy żadnych wpłat przyjmować, ani wypłat uskuteczniać nie może,

c) utrzymuje spis członków według przepisów §. 14. ustawy z d. 9 kwietnia 1873. N. 70. Dz. u. p.,

d) utrzymuje terminarz wpłat i wypłat i czuwa nad regularnem uiszczaniem wszelkich należytości czynnych i biernych,

e) sporządza co miesiąc wykazy zaległości pożyczkowych,

f) sporządza wspólnie z kasjerem miesięczne i kwartalne sprawozdania z obrotu kasy i roczne zamknięcia rachunków,

g) prowadzi pod swym nadzorem i odpowiedzialnością całą buchalterję według zasad poniżéj określonych,

h) posiada drugi klucz od kasy rezerwowéj,

i) podpisuje wspólnie z kasjerem pokwitowania wydawane przy wpływach bieżących jakoto na udziały, raty pożyczki, wkładki oszczedności itd.

Urzędnicy.

§. 13. Do pomocy członkom dyrekcji w miarę wzrostu i rozwoju stowarzyszenia przyjmowani będą przez dyrekcją za przyzwoleniem Rady zawiadowczéj urzędnicy, (§. 7 lit. g.) za czynność których odpowiedzialnymi są członkowie dyrekcji, którym ich do pomocy dodano.

§. 14. Co do czynności i porządku tychże przydzielanych urzędnikom wmiarę ich przyjmowania, postanawia dyrekcja.

Pożyczki.

§. 15. Fundusze, jakiemi towarzystwo według §. 3 rozporządza, używać będzie wyłącznie na udzielanie pożyczek i to tylko członkom stowarzyszenia.

§. 16. Pożyczki udziela dyrekcja we własnym zakresie działania. Może jednak od Rady zawiadowczéj zażądać ustanowienia instytucji cenzorów dla opiniowania żądań. Przy udzielaniu pożyczek dyrekcja trzymać się będzie następujących postanowień:

a) Jeżeli kasa nie wystarczy dla wszystkich żądających pożyczki, wcześniejsi idą przed późniejszymi, a żądający mniejszych pożyczek idą przed żądającymi większych.

b) Jeżeli żądana pożyczka nie przenosi wysokości wpłaconego udziału, zeznanie obligu przez żądającego jest dostatecznem.

c) W razie większych pożyczek danem być musi zabezpieczenie, czyli to przez ręczycieli, czyli też przez zastaw.

Bezpieczeństwo zastawu i ręczycieli winna Dyrekcja sumiennie badać i wydać postanowienie o pożyczce.

d) Przy udzielaniu pożyczek należy termin spłaty tychże ile możności stosować do terminów kredytu, z jakiego Towarzystwo korzysta — z reguły przeto pożyczki udzielane będą na przeciąg miesięcy trzech, wszelako wedle okoliczności termin ten zmienionym lub zwrot pożyczki na raty podzielonym być może.

Pożyczki spłacalne ratami nie mogą być udzielane na dłużéj jak na 12 rat miesięcznych lub 50 rat tygodniowych. Dążnością jednak będzie Dyrekcji przyzwyczajać członków do spłaty pożyczek ile możności w najkrótszym czasie.

Wszelkie warunki pożyczki i zwrotu jéj w obligu przez dłużnika wystawionym, dokładnie wyrażonemi być powinny.

e) Pożyczki udzielane do spłaty w 1 terminie mogą na żądanie być prolongowanemi. Prolongować nie można więcéj jak 3razy. Przy udzieleniu prolongacyi z reguły należy żądać spłaty części sumy pożyczkowéj.

f) Od pożyczek płacony będzie procent, który naprzód na pewien przeciąg czasu oznacza Rada zawiadowcza na wniosek dyrekcyi.

g) Procent od pożyczek pobieranym będzie zawsze z góry.

h) Od pożyczek niespłaconych w terminie pobierać się będzie obok zwykłego procentu jeszcze 5% za zwłokę.

i) Przy obliczaniu procentów przyjmuje się niżéj 7 dni za $^1/_4$ miesiąca, niżéj 15 dni za $^1/_2$ miesiąca, niżéj 22 dni za $^3/_4$ miesiąca, niżéj 30 dni za 1 miesiąc, — a wszelkie z obliczenia wypadające ułamki centów przyjmować się będzie za całe centy.

k) Dyrekcja może odrzucić prośbę żądającego pożyczki bez podania powodów, wszelako Członek ma prawo wniesienia swego zażalenia do Rady zawiadowczéj.

l) Członkowie Dyrekcyi w perjodzie swego urzędowania nie mają prawa korzystania z pożyczek, również nie mogą być poręczycielami za pożyczki członkom udzielane.

Odnosi się to rownież i do zastępców członków dyrekcji.

m) Formą obligu na udzielane pożyczki zazwyczaj jest akt notarjalny.

Przy pożyczkach niżéj 60 zł., lub równających się wysokości wpłaconego udziału branym będzie wexel (Sola Wexel), a mianowicie: przy pożyczkach ratalnych a vista płatny, przy pożyczkach jedno terminowych płatny w pewnym terminie. W wypadkach szczególnie na uwzględnienie zasługujących, dyrekcja może pod własną odpowiedzialnością odstąpić wkażdym wypadku od żądania aktu notarjalnego a zadowolnić się wexlem.

n) Wysokość najwyższéj możliwej pożyczki ustanawia Rada zawiadowcza na wniosek Dyrekcji. (C. d. n)

Ruch Stowarzyszeń.

— **Bukowińskiego Towarzystwa zaliczkowego w Czerniowcach** bilans za czas od 1. maja 1873 do 30. kwietnia 1874.

I. Stan czynny:

1. Należytość od członków na udziały	107.209	zł.	30 ct.
2. Kasa	2.837	„	— „
3. Weksle i skrypta notarjalne	276.284	„	45 „
4. Zastawy	497	„	68 „
5. Rachunki bieżące	8.408	„	50 „
6. Papiery publiczne własne . .	12.993	„	08 „
7. Procenta nadane od obowiązków własn.	63	„	25 „
8. Założenie i urządzenie po strąceniu 10%	562	„	42 „
9. Podatki za pierwsz. 4 mies. naprzód zapłc.	479	„	97 „
10. Kaucje Dyrekcji i urzędników .	4.500	„	— „
Razem .	413.835	zł.	65 ct.

II. Stan bierny:

1. Kapitał w subskrybowanych udziałach	322.600 zł. — ct.
2. Obowiązki własne	8.111 „ 66 „
3. Wydane asygnaty kasowe	24.468 „ 68 „
4. Procenta pobrane za rok przyszły	10.986 „ 50 „
5. Fundusz rezerwowy	5.883 „ 09 „
6. Obniżenie kursu na papierach publicznych własnych	3.374 „ 92 „
7. Żądania inspektorów	1.140 „ 98 „
8. Dywidendy niepodjęte	123 „ 45 „
9. Kaucje Dyrekcji i urzędników	4.500 „ — „
10. Koszta administracji	9.007 „ 68 „
11. Nadwyżka do podziału t. j. dywidenda i superdywidenda	23.623 „ 50 „
12. Nadwyżka dywidendy i superdywidendy przekazana do zysku przyszłego roku	15 „ 19 „
Razem	413.835 zł. 65 ct.

Uwagi nasze nad powyższym bilansem podamy w najbliższym Nr. „Związku". — Na taraz nadmieniamy, iż firma towarzystwa została wciągniętą do rejestru stowarzyszeń wskutek uchwały Czerniowieckiego sądu handlowego z dnia 22. maja 1864 l. 10.626; ze sprawozdania jednak nie możemy odgadnąć ją z nieograniczoną, czyli też ograniczoną poręką.

Sprawozdanie z obrotu Kasy Towarzystwa zaliczkowego w Bóbrce, stowarzyszenia zarejestrowanego z nieograniczoną poręką za Isze półrocze 1874.

Przychód:

1. Udziały członków	631 zł. — ct.
2. Wkładki na rachunek bieżący	1683 zł. 28 ct.
3. Wierzyciele wexlowi	8920 zł. — ct.
4. Zwrot pożyczek udzielan. na skrypta	100 zł. — ct.
5. Procenta pobrane	411 zł. 63 ct.
6. Fundusz rezerwowy	172 zł. — ct.
7. Zwrot kosztów administracyi	10 zł. 5 ct.
Ogółem przychodu po d. 30/6 1974 było	11.927 zł. 96 ct.

Rozchód:

1. Zwrot wkładek na rachunek bieżący	890 zł. 26 ct.
2. Spłata wierzycieli wexlowych	60 zł. — ct.
3. Pożyczki udzielane na skrypta	9885 zł. — ct.
4. Procenta płacone	282 zł. 58 ct.
5. Koszta administracyi i mobiliów	210 zł. — ct.
Ogółem rozchodu po d. 30/6 1874 było	11.327 zł. 76 ct.
Ogół przychodu wynosił	11.927 zł. 96 ct.
Ogół rozchodu zaś	11.327 zł. 76 ct.
a gotówka kasowa z dniem 30/6 1874	600 zł. 20 ct.
Suma obrotu kasow. przeto wynosi	23.855 zł. 96 ct.

Bilans surowy z dniem 30. czerwca 1874.

I. Stan czynny:

a) gotówka kasy z d. 30/6 1874	600 zł. 20 ct.
b) pożyczki udzielane na skrypta	9785 zł. — ct.
c) Koszta administracyi i mobiliów	199 zł. 95 ct.
Suma stanu czynnego	10.585 zł. 15 ct.

II. Stan bierny.

a) Udziały członków	631 zł. — ct.
b) Wkładki na rachunek bieżący	793 zł. 2 ct.
c) Pożyczki wexlowe	8860 zł. — ct.
d) Procenta	129 zł. 13 ct.
e) Fundusz rezerwowy	172 zł. — ct.
Suma stanu biernego	10.585 zł. 15 ct.

Korespondencye.

W sprawie opłaty stempla. Od p. W. W. L. z Cieszyna otrzymujemy zapytanie, jaką się opłaca należytość stemplową od wypłaconych udziałów, jakoteż, jak rozumieć się ma brzmienie ustawy pod względem opłaty należytości od przyjmowanych wkładek na rachunek bieżący.

Z tego powodu zawiadamiamy, iż od wypłaconych udziałów opłaca się należytość obliczona według Skali I. od całéj w półroczu wypłaconéj sumy udziałów.

Co do opłaty należytości od wkładek na rachunek bieżący powiedzialiśmy w Nr. 21. „Związku" iż opłacają się w wysokości 2% od procentu, „jaki wypłacono," — w Nr. 1. „Związku" zaś powiedzieliśmy „jaki zakład ma wypłacić." I z tego powodu owo zapytanie.

Sprzeczność, jaką szanowny interpellant w tych dwóch twierdzeniach upatruje, jest tylko pozorną, jeśli zważy na postępowanie z wypłatą procentów. Zazwyczaj wkładający swe oszczędności nie podejmują przypadających im odsetek, ale zostawiają je do dalszego oprocentowania. Z tego powodu procent od tych wkładek przypadający, bywa z końcem półrocza obliczany i do kapitału dopisany. Dopisanie to jednak uskuteczni się w ten sposób, iż należytość procentową wypisuje się w rozchód kasy z rachunku procentu, a pobiera się ją równocześnie w przychód na rachunek wkładek. Tym więc sposobem należytość w procentach, jaką zakład ma wypłacić, została faktycznie wypłaconą, jakkolwiek się to uskuteczniło tylko rachunkiem. I dla tego ową upatrzoną sprzeczność nazwaliśmy pozorną.

Wydawca **Z. Medveczky.** Odpowiedzialny redaktor **Dr. Tadeusz Skałkowski.** W I. Związkowej drukarni we Lwowie Rynek 11.